Andningsskydd - Vårdhygieniska råd för användning

Tillpassning av andningsskydd

Från och med den 1 januari 2025 gäller att alla som använder tätsittande andningsskydd på arbetsplatsen ska ha genomgått ett individuellt tillpassningsprov för andningsskydd enligt Arbetsmiljöverket (AFS 23:11). Regionen planerar för detta.

Ansvar

Arbetsgivaren ansvarar för att all personal som använder tätsittande andningsskydd på arbetsplatsen genomgår en individuell utprovning. Till hjälp finns standardiserade metoder. Utprovningen bör göras av person som har kunskap om såväl användning som metoder för tillpassning av andningsskydd.

Andningsskydd används

- Vid vistelse på vård- eller behandlingsrum med patient som har misstänkt eller konstaterad luftburen smitta i riskklass 3 och 4, till exempel lungtuberkulos eller mässling.
- I vårdsituationer som orsakar risk för aerosolbildning då personalen befinner sig mycket nära en patients andningsvägar, exempelvis hos patient med misstänkt eller konstaterad influensa eller covid-19.
- Vid åtgärder som medför risk för smittsam aerosolbildning, tex. skötsel och spolning av dränage och fistlar från tuberkulösa abscesser eller vid skärande/brännande i vävnad som kan innehålla virus, till exempel dysplasier/tumörer orsakade av HPV.
- De används också när det finns andra skadliga föroreningar i luften till exempel vid ingrepp som orsakar rökutveckling, utan tillräckligt utsug.

Det är viktigt att användningen sker så att andningsskyddet sluter tätt mot ansiktet för att den personliga skyddsutrustningen skall fylla sin funktion - att skydda personalen mot smittämnen.

Andningsskyddets funktion

Andningsskyddet har kapacitet att filtrera luft vid högst 8 timmars sammanhängande användning. Det finns tre kategorier utifrån skyddsnivå, där FFP3 har den högsta skyddsnivån och rekommenderas generellt vid luftburen smitta.

- Andningsskyddet är engångs och kasseras efter varje användning.
- Andningsskydd ska kompletteras med skyddsglasögon/visir vid risk för stänk mot ansiktet.

Andningsskydd med ventil

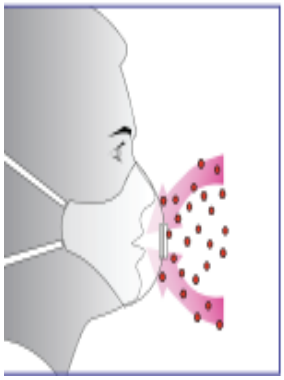

Andningsskydd med ventil skyddar bäraren mot luftburna skadliga partiklar så som mikroorganismer, dvs filtrerar inåtgående luft.

Bilder med text från 3M

Andningsskydd utan ventil eller med övertäckt ventil

Skydd för personalen mot luftburen smitta och skydd för patienten mot droppsmitta från personalen.

Vid öppna och/eller operativa ingrepp i vävnad med misstänkt eller konstaterad smittsam tuberkulos.

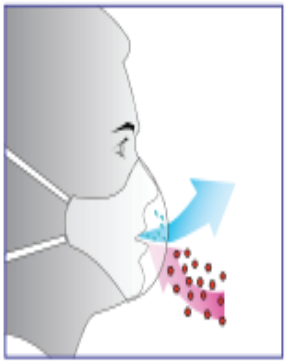

Andningsskydd utan eller med övertäckt ventil ger effekten så väl av ett andningsskydd som av ett kirurgiskt munskydd klass IIR, dvs filtrerar både inåtgående och utåtgående luft.

Bilder med text från 3M

Ta på andningsskyddet

- Desinfektera händerna.
- Forma bygel genom att böja den försiktigt på mitten.
- Lägg andningsskyddet i den ena handen och vik ut den undre delen för att forma andningsskyddet till en kupa. Vänd andningsskyddet och ta med andra handen tag i banden.
- Placera andningsskyddet under hakan, över munnen och näsan och dra banden över huvudet.
- Placera det undre bandet runt nacken och det övre bandet uppe på huvudet. Justera andningsskyddets övre och undre del så att det sitter bra.
- Forma näsbygel efter näsan – använd båda händerna. Se till att andningsskyddet sluter tätt runt näsa, kinder och haka.

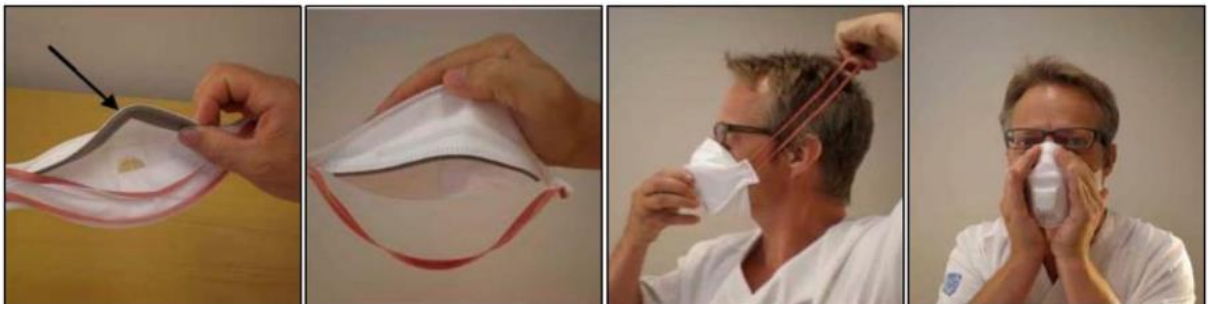

Ta av andningsskyddet

- Desinfektera händerna.
- Ta tag i gummibanden utan att ta i själva andningsskyddet.
- Lyft andningsskyddet från ansiktet i banden.
- Lägg andningsskyddet i avfallspåsen utan att byta grepp.
- Desinfektera händerna.

Instruktionsfilmer

Instruktionsfilmer från 3M. Täthetskontroll kallas på engelska ”check the seal”.

Instruktionsfilm andningsskydd utan ventil (multimedia.3m.com).

Instruktionsfilm andningsskydd med ventil (multimedia.3m.com).

Referenser

3M Svenska AB (2024). *Global Industrial Channel Business*. Solna. Sweden. 3M Filtrerande halvmasker | 3M Sverige

Arbetsmiljöverket: Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning (AFS 2023:11) , grundföreskrifter; 15 kap. Val och användning av personlig skyddsutrustning

Standard - Andningsskydd - Val, användning och underhåll - Del 3: Tillpassningstestning (ISO 16975-3:2017, IDT) SS-ISO 16975-3:2022 - Svenska institutet för standarder, SIS

Risker i arbetsmiljön (AFS 2023:10), föreskrifter - Arbetsmiljöverket; 11 kap. Smittrisker

Vårdhandboken (2024). *Infektioner och smittspridning- Andningsskydd*. Vårdrutiner - (vardhandboken.se)